సహజవాయువుపై ఆధిపత్యం చెలాయిస్తున్న సామ్రాజ్యవాద బహుళజాతి, బడా కంపెనీలు

(ఈ సంవత్సరం జనవరి 7న కాకినాడకు దగ్గరలో సముద్ర గర్భం నుండి ముడిచమురు ఉత్పత్తి ప్రారంభమైంది. కృష్ణ-గోదావరి బేసిన్‌లో సహజ వాయువుతో పాటు చమురు ఉత్పత్తి విలువ లక్షల కోట్ల రూపాయలకు మించి ఉంటుందని అంచనా. అయితే ఈ సంపదనంతా రాష్ట్రాల హద్దులు దాటించి ఇతర రాష్ట్రాలకు ముఖ్యంగా గుజరాత్, మహారాష్ట్ర, ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని బడా పారిశ్రామిక వర్గాల అవసరాలకు తరలించి వేస్తున్నారు. కృష్ణ-గోదావరి క్షేత్రం నుండి ఉత్పత్తి అయ్యే సహజవాయువులో ఆంధ్రప్రదేశ్ అవసరాలకు కేవలం 1.2 శాతం మాత్రమే కేటాయిస్తున్నారు. వాస్తవానికి సహజ న్యాయ సూత్రాల ప్రకారమే కాకుండా రాజ్యాంగ సూత్రాల ప్రకారం కూడా ఏ రాష్ట్రంలో వెలికి తీసే సంపదను ఆ రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు, ఆ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ప్రథమ ప్రాధాన్యతలో వినియోగించాలి. దీనికి భిన్నంగా కేంద్రంలో, రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న పాలకులు - బడా, బహుళ జాతి కంపెనీలు మన రాష్ట్రంలోని సంపదను తేరగా తరలించుకుపోవడానికి అనుమతులు అన్నింటిని అందిస్తూ తాము ఏ వర్గ ప్రయోజనాల పరిరక్షణకు కట్టుబడి ఉన్నారో చాటుకుంటున్నారు.

గతంలో, 2009లోనే ప్రైవేటు గుత్తాధిపత్యానికి బాటలు వేస్తూ నూతన అన్వేషణ లైసెన్స్ విధానాలతో (ఎన్ఇఎల్‌పి) పాలకులు సహజవాయువును కెయిర్న్ ఎనర్జీ, రిలయన్స్ వంటి సంస్థలకు కట్టబెడుతున్న నేపథ్యంలో 'కృష్ణా-గోదావరి బేసిన్‌లో సహజ వాయువు వివాదం - ప్రజాప్రయోజనాలను తాకట్టు పెట్టిన పాలకులు' శీర్షికన 'జనశక్తి' 2009 ఆగస్టులో ఒక వ్యాసాన్ని ప్రచురించింది. తదనంతర కాలంలో పరిణామాలను 2010 జూన్, 2012 ఆగస్టు సంచికలలో ప్రచురించింది. నేటి పరిణామాల నేపథ్యాన్ని అర్థంచేసుకునేందుకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని 2012 ఆగస్టు సంచిక లోని ఈ వ్యాఖ్యానాన్ని పునర్ ముద్రిస్తున్నాం. - సంపాదకులు)

మహారాష్ట్రలోని రత్నగిరి విద్యుత్తు ప్లాంటుకు గ్యాస్‌ను సరఫరా చేసిన తర్వాతే మిగతా ప్లాంట్లకు సరఫరా చేయాలని కేంద్ర పెట్రోలియం, సహజవాయువుల మంత్రిత్వశాఖ 2012 జూలై 31వ తేదీన ఆదేశాలు ఇవ్వటంతో మన రాష్ట్రంలో ఆందోళన ప్రారంభమైంది. ముందు మన రాష్ట్రంలోని విద్యుత్తు ప్లాంట్లకు గ్యాస్‌ను సరఫరా చేసిన తర్వాతే రత్నగిరి ప్లాంట్‌కు సరఫరా చేయాలని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేఖలు వ్రాస్తే, రాష్ట్రంలోని అఖిలపక్ష పార్టీలు గ్యాస్ అక్రమ తరలింపుపై ఆందోళనా కార్యక్రమం ప్రకటించాయి. చివరికి రత్నగిరి ప్లాంటుకు కెజి డి-6 నుండి గ్యాస్ తరలింపును ఆపివేయమని ప్రధానమంత్రి ఆదేశించటంతో ప్రస్తుతానికి రత్నగిరికి సరఫరా ఆగింది. 'తీగ లాగితే డొంకంతా కదిలిన'ట్లు రత్నగిరి ప్లాంట్‌కు గ్యాస్‌ను సరఫరా చేయమనటంతో కృష్ణా, గోదావరి బేసిన్‌లో అపారంగా లభిస్తున్న గ్యాస్ సంపద ఎలా వినియోగించాలన్న ప్రశ్న ముందుకు వచ్చింది.

మనకు సహజసిద్ధంగా అపారంగా లభిస్తున్న సహజ సంపదలుగా వున్న బొగ్గు, ఇనుము, బాక్సైట్ తదితర ఖనిజ వనరులతో పాటు భూగర్భంలో లభించే సహజవాయువును కూడా ప్రజాప్రయోజనాలకు ఉపయోగించాలి. ఈ విషయాన్ని రాజ్యాంగంలో కూడా స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. అయితే ఇందుకు విరుద్ధంగా మన పాలకులు - ప్రజాప్రయోజనాలకు బదులు సామ్రాజ్యవాదుల, బడా పెట్టుబడిదారీ వర్గాల ప్రయోజనాలకు సేవజేసే విధానాలు రూపొందిస్తున్నారు. 1990ల తర్వాత నూతన ఆర్థిక విధానాలను అమలుపరిచే పేరుతో ప్రైవేటీకరణ - సరళీకరణ - ప్రపంచీకరణ విధానాలను అన్ని రంగాల్లో అమలు పరిచే దానిలో భాగంగా భూగర్భంలో లభించే సహజ వనరులను ప్రైవేటీకరించటం ప్రారంభించింది. అంతవరకు ఇంధన వాయువుని ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలైన ఓఎన్‌జిసి (ఆయిల్ అండ్ నేచురల్ గ్యాస్) ఉత్పత్తి చేస్తూవుండగా, మరో ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ అయిన గెయిల్ (గ్యాస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా) రవాణా, సరఫరా బాధ్యతలు చూసేది. కేంద్ర ప్రభుత్వమే సహజ వాయువును వినియోగించుకుని ఎరువుల తయారీ, విద్యుదుత్పత్తి, రవాణా తదితర రంగాలకు ప్రాధాన్యతా క్రమాన్ని నిర్ణయించి, గ్యాసును కేటాయించటంతోపాటు గ్యాసు ధరను కూడా నిర్ణయించేది. ప్రైవేటీకరణ విధానాలను అమలు పరిచే దానిలో భాగంగా ఏ రంగానికి ఎంత గ్యాసు ఇవ్వాలో అన్న ఒక్క అధికారాన్ని మాత్రమే వుంచుకొని పెట్రోలియం, గ్యాస్ నిక్షేపాల అన్వేషణ, వెలికితీత, రవాణా, అమ్మకం లాంటి కార్యకలాపాల న్నిటినీ పాలకులు ప్రైవేటీకరించారు. 1995లో దీనికి సంబంధించిన విధివిధానాలను ఆమోదించి 1997లో నూతన వెలికితీత, లైసెన్సింగ్ పాలసీ (నెల్ప్-న్యూ ఎక్స్‌ప్లోరేషన్ అండ్ లైసెన్సింగ్ పాలసీ)ని ప్రవేశపెట్టారు. దీనితో ఈ రంగంలో ప్రైవేటీకరణ పేరుతో విదేశీ పెట్టుబడులకు గేట్లు బార్లా తెరిచారు. ఈ విధానంలో మరొక ముఖ్య అధికారాన్ని ప్రైవేట్ శక్తులకు కట్టబెట్టింది. అదేమిటంటే, తన వాటాగా వచ్చిన గ్యాస్ ధరను నిర్ణయించుకొనే అధికారాన్ని, ఎవరికి అమ్ముకోవాలనే హక్కులను వారికే ధారాదత్తం చేసింది. నెల్ప్ విధానాన్ని ఆసరా చేసుకొని రిలయన్స్ సంస్థ ఇంధన వాయువులో 78 శాతం వెలికి తీసే

'స్థాయి'కి పెరిగిపోయింది. కెజి డి-6 బావిలో గ్యాసు పడటంతో తాను పెట్టిన పెట్టుబడి ఖర్చు లాభాలతో తిరిగి వచ్చే విధంగా గ్యాసు ధర నిర్ణయించాలని రిలయన్సు కంపెనీ తప్పుడు లెక్కలతో వాదించగా ఒక్క యంయంబిటియు (మిలియన్ మెట్రిక్ బ్రిటీష్ థర్మల్ యూనిట్) ధరను 4.33 డాలర్లు పెంచాలని కోరితే, ఆనాడు ప్రణబ్ ముఖర్జీ ఛైర్మన్‌గా వున్న ఎనిమిది మంది మంత్రులతో కూడిన సాధికారిక మంత్రుల కమిటి రిలయన్స్ వాదనను అంగీకరించి 4.20 డాలర్లుగా నిర్ణయించిందంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎవరి చేతిలో కీలుబొమ్మగా వుందో తెలిగ్గా అర్థం చేసుకోవచ్చు. ప్రైవేటీకరణకు ముందు ఇంధన వాయువు యంయంబిటియు ధర 1.50 నుండి 2.00 డాలర్లకు మించిలేదు. గ్యాసు పైపులైను వేసి యూనిటు 3 డాలర్లకు భారత్‌కు సరఫరా చేస్తానని ఇరాన్ ఆనాడు ప్రతిపాదించింది. కాగా అమెరికా వత్తిడికి లొంగి భారత ప్రభుత్వం తిరస్కరించింది. అంతేగాక ఇంధన వాయువు వెలికితీత, అమ్మకాల్లో ఆధిపత్యంలోవున్న రిలయన్స్ సంస్థ తాజాగా, అనుకొన్న విధంగా గ్యాస్ ఉత్పత్తి జరగడం లేదనే పేరుతో తన పెట్టుబడి వ్యయానికి అనుగుణంగా ఒక యూనిటుకు 9 డాలర్ల ధర నిర్ణయించాలని ఇప్పుడు మళ్లీ వాదిస్తోంది. ధరను పెంచి సొమ్ముచేసుకోవాలని చూస్తున్నది. మరోవైపు బ్రిటిష్ పెట్రోలియం కంపెనీ, రిలయన్స్‌లో ఎక్కువ వాటాలను కొనుగోలు చేసి గ్యాసును దిగుమతి చేసుకుంటే అయ్యే ధరకు సమానంగా యూనిటుకు 12 డాలర్లుగా ధర నిర్ణయించాలని వాదిస్తున్నది. 3 డాలర్లకు సరఫరా చేస్తానన్న ఇరాన్ ప్రతిపాదనను తిరస్కరించిన భారత ప్రభుత్వం అమెరికా కంపెనీల నుండి 9 డాలర్లకు దిగుమతి చేసుకుంటున్నది. ఈ భారమంతా ప్రజలపైనే పడుతుంది. ఈ రేటు పెట్టిన గ్యాసుతో విద్యుదుత్పత్తి చేస్తే యూనిటు 9 రూ॥లు అవుతుంది. దీనికి పంపిణీ, రవాణా ఛార్జీలు అదనం. దీనితో జరిగే యూరియా ఉత్పత్తి ధర 50 శాతం పెరుగుతుంది. ఈ విధంగా ఇంధన వాయువును సామ్రాజ్యవాదుల, రిలయన్స్ లాంటి బహుళజాతి, బడా కార్పొరేటు కంపెనీల ఆధిపత్యం కొనసాగినంతకాలం దేశ ప్రయోజనాలు కాపాడబడవు అని తేటతెల్లం అవుతున్నది.

మన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 297 ప్రకారం మనదేశ సరిహద్దుల మధ్యనున్న భూమి, సముద్ర గర్భంలో వుండే ఖనిజాలు కేంద్ర ప్రభుత్వానికే చెందుతాయి. అయితే ఈ ఆస్తిని దేశ ప్రయోజనాలను తీర్చే విధంగా, ప్రజలందరికీ సమానంగా లబ్ధి అందే విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం వినియోగించాలి. ప్రైవేటీకరణ విధానాలను చేపట్టినందున ఈ విధానానికి మంగళం పాడారు. అలానే మన ప్రాంతంలో ఉత్పత్తి అయ్యే ప్రాఫిట్ గ్యాస్‌లో 50 శాతం స్థానిక అవసరాలు తీర్చాలని 12వ ఆర్థిక సంఘం చేసిన సిఫార్సులను కూడా గంగలో కలిపారు. కావున మనకు కెజీ బేసిన్‌లో అపారంగ దొరుకుతున్న సహజవాయువు రిలయన్స్‌లాంటి ప్రైవేట్ రక్కసి కోరల్లో చిక్కుకొనిపోయింది. దాన్నుంచి మన సహజ వాయువును రక్షించుకోవటానికీ, ప్రజాప్రయోజనాలు ఈడేరటానికి కావలసిన కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించుకోవాలి.

మన్యం ప్రాంత భూములు, వనరులు ప్రైవేటు శక్తులకివ్వ రాదన్న సుప్రీంకోర్టు సమతా కేసులో ఇచ్చిన తీర్పును కాలరాచి, ప్రభుత్వమే బాక్సైటును వెలికి తీస్తుందంటూ విదేశీ కంపెనీ జిందాల్‌కు కట్టబెట్టింది. బాక్సైటు నుండి అల్యూమినా తయారు చేసి, దాని నుండి వచ్చే పర్యావరణ, ప్రజాజీవన నష్టాలన్నీ మనపై మోపి, దానిని యూరపు తీసుకువెళ్లి, అక్కడ దాని నుండి అల్యూమినియం అతి తక్కువ ఖర్చుతో తయారుచేసి, అధిక ధరకు తిరిగి మనకే అమ్ముతారు. ఇనుప ఖనిజాన్ని గాలి జనార్దనరెడ్డికి కట్టబెట్టి వేల కోట్ల రూపాయల అక్రమార్జనకు పాల్పడ్డాడంటూ ఇప్పుడు గగ్గోలు పెడుతున్న ప్రభుత్వం, తానే అక్కడ ఉక్కు మిల్లును పెట్టివుంటే, దాదాపు 30 వేల మందికి ఉద్యోగాలు రావటంతో పాటు అనేక అనుబంధ పరిశ్రమలు ఏర్పడేవి. గాలి అక్రమార్జన లకు నాలుగురెట్ల లాభాలు ఆ ఉక్కు మిల్లుకు వచ్చి వుండేవి. కాగా దాదాపు 100గ్రామాలను నివాస యోగ్యం కాకుండా చేసి ప్రజలు నిర్వాసితులయ్యే స్థితి కలిగించింది. బొగ్గు గనుల ప్రైవేటీకరణ చేపట్టి గనులలో 60 శాతాన్ని బడా బూర్జువాలకు కేటాయించింది. ఐదేళ్ల తర్వాత కూడా వీటిలో 75 శాతం మంది అసలు గనుల తవ్వకాలే ప్రారంభించలేదని ప్రభుత్వమే ప్రకటించింది. మనకున్న బొగ్గు నిక్షేపాలను వినియోగించు కోకుండా చేసిన బడా బూర్జువా వర్గాలు అధిక ధర పెట్టి ఆస్ట్రేలియా తదితర దేశాల నుండి దిగుమతి చేసుకొని ఆ భారాన్ని ప్రజలపై మోపుతున్నారు. పైపెచ్చు ప్రభుత్వ సంస్థ కోల్ ఇండియా ఆఫ్రికాలో బొగ్గుగనులను లీజుకు తీసుకునే విధంగా దేశంలో బొగ్గు గనులు దానికి లేకుండా చేశారు. అంతర్జాతీయ మార్కెట్టు రేటుతో సంబంధం లేకుండా ఒప్పందంలో పేర్కొన్న రేటుకే ఇరాన్ చమురును సరఫరా చేస్తున్నది. మన చమురు దిగుమతుల్లో 40 శాతం ఇరాన్ నుండే వస్తున్నది. అమెరికా ఒత్తిడికి లొంగి భారత ప్రభుత్వం ఇరాన్ నుండి చమురు దిగుమతులు తగ్గించివేసి అధిక ధరలకు సౌదీ అరేబియా (అంటే అమెరికా ఆయిలు కంపెనీల నుండి) కొంటున్నది.

దేశ సహజ వనరులను దేశ ప్రయోజనాలూ, ప్రజా అవసరాలూ ఈడేర్చే విధంగా వినియోగించకుండా సామ్రాజ్య వాదులకూ, బడా బూర్జువాలకూ ఇబ్బడి ముబ్బడిగా లాభాలు చేకూర్చేవిధంగా భారత ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తున్నది. సహజ వనరులను దుర్వినియోగ పర్చటంతోపాటుగా ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా చేస్తున్నది. గ్యాసు కొరత ఏర్పడటానికి మూలకారణమిదే. కాగా, ఆ కొరతనే ఎలా పంచుకోవాలన్న దాని చుట్టూ వివాదాన్ని రేపి ప్రాంతీయ దురభిమానాలను రెచ్చగొడుతున్నారు.

ఇంధన వాయువు నిరాఘాటంగా సరఫరా అవుతుందన్న పేరుతో రాష్ట్రంలో 25 ప్రైవేట్ విద్యుతు ప్లాంట్లకు అనుమతులిస్తే, ధరను పెంచుకోవటానికి రిలయన్స్ సంస్థ గ్యాసు కొరతను సృష్టించింది. ఫలితంగా విద్యుత్తు ప్లాంటులు పనిచేయకుండా నిలిచిపోవడానికి కారకులెవరు? ఇంధన వాయువును ప్రైవేట్ పరంచేసిన దుష్ఫలితం కాదా! అధిక వర్షాలు, వరదలు ఫలితంగా వందల టియంసీల నీరు సముద్రంపాలు కావటం చూస్తున్నాము. సమగ్ర నీటి వనరుల రక్షణ విధానం చేపట్టితే అటు విద్యుత్తు కొరత లేకుండా, ఇటు సాగునీటి కొరత లేకుండా చేయవచ్చు కదా! అటువంటి ప్రజా ప్రయోజనాలతో కూడిన సమగ్ర విధానం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు లేనందున గ్యాస్ కొరతను, విద్యుత్ కొరతను, సాగునీటి కొరతను రాష్ట్రం తీవ్రంగా ఎదుర్కొంటున్నది. కావున మన సహజ సంపదలను పరాయి వాళ్లకు కట్టబెడుతున్న పాలకులపై, వాటిపై పట్టుబిగిస్తున్న సామ్రాజ్యవాద, బహుళజాతి కంపెనీల దోపిడీ విధానాలపై సమర శంఖం పూరించడమే నేడు ప్రజల ముందున్న కర్తవ్యం.

★★★★★